

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

ความเป็นมา

สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถทรงมีพระราชดำริการจัดตั้งฟาร์มตัวอย่างขึ้นในพื้นที่จังหวัดพัทลุง เมื่อครั้งเสด็จเยี่ยมราษฎร จังหวัดพัทลุง ด้วยทรงทราบว่าประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่ำที่สุดในจังหวัดภาคใต้ ต่อมาในปี 2543 ราษฎรในพื้นที่ จำนวน 93 ราย ได้พร้อมใจกันน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายที่ดิน จำนวนทั้งสิ้น 254-3-12 ไร่ เพื่อจัดตั้งฟาร์มตัวอย่างฯ โดยมีวัตถุประสงค์โครงการคือเพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารชุมชน แหล่งจ้างแรงงานและแหล่งเรียนรู้ปฏิบัติงานการเกษตรของราษฎรในพื้นที่

วัตถุประสงค์ของกรมวิชาการเกษตร

เพื่อจัดทำแปลงผลิตพืชอาหาร แหล่งเรียนรู้ แหล่งจ้างแรงงานของราษฎรในพื้นที่ โดยมีการผลิตเห็ด 2 ไร่ ไม้ผล 27.0 ไร่ พืชเศรษฐกิจอื่นๆ 6.5 ไร่ และการเลี้ยงผึ้ง

เป้าหมายของกรมวิชาการเกษตร

ได้แปลงผลิตพืชอาหาร แหล่งเรียนรู้ แหล่งจ้างแรงงานของราษฎรในพื้นที่ 37 ไร่ และ ถ่ายทอดเทคโนโลยี 15 คน/ปี

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8

งบประมาณที่ได้รับ

ในปีงบประมาณ 2551 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 150,000 บาท

ความสำเร็จของโครงการหรือรายการกิจกรรม

1. กิจกรรมการปลูกไม้ผลบนร่องสวน

ดำเนินการปลูกไม้ผลบนพื้นที่ร่องสวนที่ปรับสภาพจากพื้นที่นา 50 ร่อง 27 ไร่ ขนาดร่องกว้าง 10 เมตรยาว 55 เมตร คุ้มน้ำกว้าง 4 เมตรลึก 1 เมตร ทำการปรับสภาพดินด้วยการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋น ขาวและปลูกไม้ผล เดือนกันยายน- ตุลาคม 2544 ดังนี้ คือ ฝรั่งเป็นสีทอง 96 ต้น มะพร้าวน้ำหอม 114 ต้น ส้มจุก 108 ต้น ส้มโชกุน 126 ต้น มะม่วงน้ำดอกไม้ 108 ต้น กระท้อน 84 ต้น มะม่วงเบา 126 ต้น มะม่วงเขียวเสวย 108 ต้น โดยในระยะ 3 ปีแรก ปลูกพืชแซมไม้ผลหลายชนิดที่หารายได้ดี เช่น อ้อยคั้น น้ำกล้วยน้ำว้า กล้วยไข่ พักแพงและตะไคร้ ผลการดำเนินงานปี 50 -51 พบว่า พืชที่ให้ผลผลิตดีสม่ำเสมอคือมะพร้าวน้ำหอม มีผลผลิตสะสม 2,297ผล มะม่วง 3,248 กก. ฝรั่ง 638.7 กก. กระท้อน 352.6 กก. เนื่องจากปี 50 พบว่า ส้มจุกและส้มโชกุนมีปัญหาเรื่องโรครากเน่าโคนเน่า จึงได้ยกเลิกแล้วปลูกแก้วมังกรทดแทน ปัจจุบันแก้วมังกรเริ่มให้ผลผลิตแล้ว 255 กก.

2. กิจกรรมการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ บนร่องสวน

ดำเนินการปลูกพืชบนร่องสวนขนาดกว้าง 10 เมตร คุ้มน้ำกว้าง 4 เมตร ลึก 1 เมตร ปลูกพืชตามความต้องการของตลาด ทั้งพืชอายุสั้นและอายุข้ามปี เพื่อให้เกิดการกระจายแรงงานและรายได้ ผลการดำเนินงาน พบว่า พืชที่ให้ผลตอบแทนต่อหน่วยพื้นที่ได้ดี ได้แก่ มะละกอ (เรดเลดี้) ถั่วพู ดอกไม้จีน ผักหวาน และกล้วย นอกจากนี้พืชดังกล่าวแล้ว มีการปลูกหม่อน เพื่อการแปรรูปเป็นไหมและไหม

3. กิจกรรมการเพาะเห็ด

การดำเนินงานผลิตเห็ดครบวงจร คือ ผลิตเชื้อเห็ด ผลิตก้อนเชื้อเห็ด เพาะเห็ดตระกูลนางรม เช่น นางฟ้าภูฐาน นางรมฮังการี ยานางิ (โคนญี่ปุ่น) และเห็ดแครง ดังนี้

3.1 การผลิตเชื้อเห็ด ผลิตเชื้ออาหารวันเฉลี่ย 205 ขวด/ปี และนำมาขยายเชื้อต่อในขวดอาหารเมล็ดข้าวฟ่างเฉลี่ย 4,375 ขวด/ปี และได้จำหน่ายเชื้อขยายข้าวฟ่างบางส่วนให้กับเกษตรกร

3.2 การผลิตก้อนเชื้อ ก้อนเชื้อเห็ดแต่ละก้อนใช้ส่วนผสมของ ขี้เลื่อย รำละเอียด ดิเกลือ ปุ๋น ขาว การผลิตก้อนเชื้อเห็ดเฉลี่ย 69,994 ก้อน/ปี โดยต้นทุนการผลิตก้อนเชื้อเห็ดตระกูลนางรมเฉลี่ย 1.8622 บาท/ก้อน ต้นทุนเห็ดแครงเฉลี่ย 1.3465 บาท/ก้อน และได้จำหน่ายก้อนเชื้อบางส่วนให้กับเกษตรกร รายได้เฉลี่ย 84,945 บาท/ปี

3.3 การเปิดดอกเห็ดในโรงเรือน โครงการมีโรงเรือนทั้งหมด 11 โรง ขนาด 4 x 9 เมตร เป็นโรงเรือนเปิดดอกเห็ดแบบชั้นตั้งถุงอาหารแบบเรียงแนวนอน สำหรับเห็ดตระกูลนางรม 10 โรง ความจุประมาณ 7,000 – 8,000 ถุง/โรง และโรงเพาะเห็ดแครง 1 โรง ความจุประมาณ 1,000 ถุง/โรง โดยนำถุงอาหารที่เชื้อเดินเต็มถุงแล้วมาจัดวาง เปิดถุงและให้น้ำเพื่อเพิ่มความชื้น ระยะเวลาการเก็บเกี่ยวเห็ดตระกูลนางรม สามารถเก็บได้ 60 -100 วัน และเห็ดแครงประมาณ 10 วัน การผลิต มีการเพาะเห็ดตระกูลนางรมเฉลี่ย 37,809 ถุง/ปี ผลผลิตเฉลี่ย 5,097.8 กก./ปี การเพาะเห็ดแครงเฉลี่ย 9,871 ถุง/ปี

ผลผลิตเห็ดแครง 270.8 กก./ปี รวมผลตอบแทนการผลิตเห็ดโรงเรือน (ปี 2545 – 2551) รายได้สะสม 1,730,289 บาท

4. การเลี้ยงผึ้งโพรง

การเลี้ยงผึ้งโพรงเป็นกิจกรรมใหม่ที่เริ่มในเดือน กรกฎาคม 2549 ในสวนมะพร้าวน้ำหอม จำนวน 30 ไร่ เก็บผลผลิตได้ 17 ขวด

5. การถ่ายทอดเทคโนโลยี

ฝึกทักษะเกษตรกรด้านการเพาะเห็ด จำนวน 15 คน

การขยายผลสู่เกษตรกร/การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิเคราะห์ทางวิชาการ

1. นางสาววาสนี บุญพันธ์ 98 ม. 8 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
ผลิตก้อนเชื้อได้ 4,500 ก้อน ขายก้อนเชื้อ 1,700 ก้อน เป็นเงิน 8,750 บาท เปิดดอก 1,200 ก้อน เป็นเงิน 3,600 บาท รวมรายได้ประมาณ 12,350 บาท/เดือน
2. นางหนูดี บุญจันทร์ 154 ม. 8 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
ผลิตก้อนเชื้อได้ 6,000 ก้อน ขายก้อนเชื้อ 2,000 ก้อน เป็นเงิน 10,000 บาท เปิดดอก 1,200 ก้อน เป็นเงิน 2,000 บาท รวมรายได้ประมาณ 12,000 บาท/เดือน
3. นางอนงค์ ชุมสงค์ 149 ม.8 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
ผลิตก้อนเชื้อ 7,800 ก้อน เข้าโรงเปิดดอก 7,500 ก้อน เป็นเงิน 35,000 บาท
4. นางสาวสุภัทราดิญา ขุนไพชิต 168/2 ม.8 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
ผลิตก้อนเชื้อเห็ด 1,350 ก้อน เป็นเงิน 2,100 บาท

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

-

ภาพกิจกรรม

